

u pišćevome vlasništvu, kao i fotografija portreta znamenitih Subotičana iz zbirke Gradskog muzeja u Subotici. A kada je već riječ o ilustracijama, treba spomenuti i da su mnoge od preuzetih s interneta različite kvalitete, a neki zemljovidni na stranim jezicima (str. 16, 65, 68, 69) ili bez ikakva objašnjenja što označavaju brojevi na njima (str. 24).

Kako većina gore iznesenih značajki vrijedi i za druga djela autora (uspor. prikaze u *Godišnjaku ZKVH*, br. 3, str. 352-354, br. 4, str. 428-430, br. 5, str. 342-343), ova se knjiga samo nastavlja na raniji pišćev način rada i ambicije. I upravo imajući u vidu sadržaj knjige i njegovu izvedbu, čini se da bi bilo uputnije, korisnije i ekonomičnije da knjigu čine samo ilustracije, kao svojevrsan foto-album zaostavštine Age Mamužića, prije svega obiteljskih fotografija i izvornih dokumenata, portreta znamenitih osoba iz povijesti Subotice, eventualno nekadašnje kuće Age Mamužića (sada u vlasništvu pisca), što bi sve onda pratio i primjereniji naslov. U tome slučaju bilo bi i mjesta napomenama o tome gdje se nalaze i u čijem su vlasništvu izvorne ilustracije, jer u ovoj knjizi, tome nema mjesta na način kako je urađeno.

Slaven Bačić

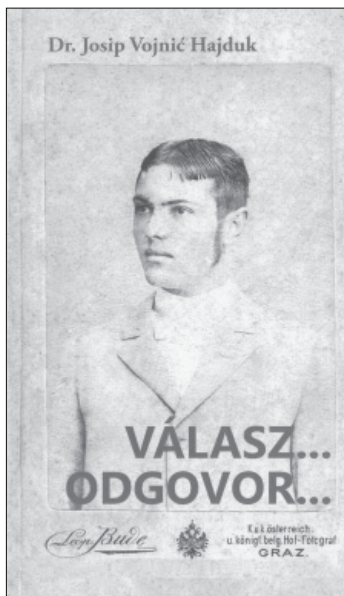
Dr. Josip Vojnić Hajduk, *Odgovor na mnogobrojne novinske članke*, prijev. s mađ. Karlo Slavić i Lazo Vojnić Hajduk, priir. Lazo Vojnić Hajduk, samizdat, Subotica, 2012., 30 str.

U nastavku, sada već gotovo plodnoga umirovljeničkoga spisateljstva (uspješnost je sasvim drugo pitanje), Lazo Vojnić Hajduk u vlastitoj je nakla-

di od 100 primjeraka izdao prijevod s mađarskoga danas već raritetne brošure ondašnjeg mladog subotičkog odvjetnika dr. Josipa (Joška) Vojnića Hajduka (1872.–1935.) *Válasz több rendbéli újság cikkeire* (Szabadka, 1898.)

Prvi dio knjižice jest *Uvodna bilješka* (str. 7-11) u kojoj je priređivač skicirao društvene uvjete formiranja prvog bunjevačkog omladinskog društva – subotičkog *Kola mladeži* 1897., koje je podupirao odvjetnik Ago Mamužić, a na čelu je bio Josip Vojnić Hajduk. On je brošuru napisao kao odgovor na napadaje mjesnog mađarskoga tiska na djelovanje ove udruge mladih Bunjevaca (čije registriranje vlasti nikada nisu odobrile), među ostalim, i organiziranje *Velikoga prela*, koje je mjesni mađarski tisak držao nedomoljubnim i panslaviističkim. Uvodna bilješka završava razlozima zbog čega se pristupilo objavljivanju prijevoda brošure – namijenjena je najširem čitateljstvu kao prinos u istraživanju buđenja nacionalne svijesti bunjevačkih Hrvata.

Drugi dio knjige jest prijevod koji je objavljen kao usporedni mađarsko-hrvatski tekst, pri čemu su stranice mađarskoga izvornika kopirane (str. 12-29). Sâm tekst, inače, može biti zanimljiv prinos u proučavanju borbe za provedbu ugarskih propisa glede jezičnih prava narodnosti, a katkada se neminovno nameću usporedbe s najnovijim vremenom. Šteta je, međutim, što, inače prijevod (a osobito *Uvodna bilješka!*) u tolikoj mjeri obiluje korektorskim (katkada i pravopisnim) pogreškama da ih gotovo na svakoj stranici ima nekoliko, intervencijama prevoditelja u tekstu koje nisu označene kao takve (riječi u zagradama na str. 21, 25) i nepreciznim

prijevodom (npr. u mađarskoj se terminologiji za manjine koristi riječ narodnost, što bi i bio adekvatan prijevod mađarske riječi *nemzetiség*, a ne nacionalna manjina; nejasno je što bi trebala značiti rečenica: „... prošle godine Kolo mladeži željelo organizirati prirebe /sic!/ i igranke, na kojima bi se govorilo samo na bunjevačkom, dakle, na cijelom programu bunjevački govor“ itd.) da gotovo obesmišljava smislenost cijeloga izdavačkog napora.

Zato se i ovom prigodom može postaviti pitanje poznaje li priređivač metodologiju ne samo objavljivanja prijevoda, nego i priređivanja knjiga uopće (knjižica nema katalogizaciju /CIP/; spacionirani dijelovi izvornika samo na jednom mjestu u prijevodu označeni su kao takvi; sve riječi koje su u izvorniku u navodnicima, u prijevodu su u kurzivu – dok je ovo opravdano glede naziva ustanova, listova i manifestacija, dotle nije kod citata, jer je u prijevodu u kurzivu dana funkcija naglašavanja rije-

či; dok se na naslovnici u mađarskome izvorniku nalazi samo naslov i izdavač, dotle se u hrvatskom prijevodu nalazi ne samo ime autora brošure, nego i priređivača, mjesto izdanja, a kao godina izdanja 2012.!). Pri tomu, ostaje zagonetka kakav je bio stvarni povod objavljivanja ovoga prijevoda, unatoč onome što je priređivač izrekao u uvodnom tekstu. Nadamo se da se ne svodi na ono što se naslućuje, među ostalim, iz bilješki o ilustracijama na koricama – zajedničko prezime i eventualno podrijetlo autora brošure i njegova priređivača ili pak naslijeđene stvari i fotografije Age Mamužića, u čijoj kući danas stanuje i priređivač?

Slaven Bačić

Katarina Korponaić, *Stare subotičke porodice : u traganju za oduzetom imovinom svojih predaka*, vlastita naklada, Subotica, 2012., 190 str.

Oduvijek je bilo nekih stvari i nekih priča za koje se nastojalo da ostanu u obiteljskim okvirima. Bilo zato što su toliko intimno duboke i privatne da su ih članovi obitelji skrivali i tajili i s njima nisu željeli, htjeli ili smjeli izlaziti u javnost, bilo zato što javnost nije bila zainteresirana i spremna primiti ih i tumačiti na pravi način. Samo iznimno rijetko se događa da se poklope oba čimbenika pa da takve priče nađu put do krugova šire javnosti. A takav je slučaj i ovom prilikom, sa „zбирком priča“ o subotičkim porodicama koje su se našle pod udarom komunističkih vlasti nakon 1945. godine. Njima je zajedničko da su se našle na udaru mjera kojima im je na različite načine oduzimana gene-